

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Менеджмент та інженерне лідерство»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність: 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Освітньо-професійна програма «Будівництво та цивільна інженерія»
Рік навчання: 3, семестр: 6
Форма навчання: денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС: 4
Мова викладання: українська

Лектор курсу

Драмарецька Кристина Павлівна, кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри менеджменту
ім. проф. Й. С. Завадського

Контактна інформація
лектора (e-mail)

e-mail: dramaretska.c.p@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Менеджмент та інженерне лідерство» є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми «Будівництво та цивільна інженерія для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Метою навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань і практичних навичок щодо управління будь-яким об'єктом (організацією, колективом, процесом тощо) направлена на розвиток будівництва агропромислового комплексу та щодо лідерства в сфері інженерії. Завдання навчальної дисципліни – теоретична і практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень та з питань інженерного лідерства.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії у процесі навчання, що передбачає застосування комплексу теорій та методів визначення міцності, стійкості, деформативності, моделювання, посилення будівельних конструкцій; подальшої безпечної експлуатації, реконструкції, зведення та монтажу будівель та інженерних споруд; застосування систем автоматизованого проектування у галузі будівництва..

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02 – Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК03 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК05 – Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК06 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК07 – Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК08 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2 – Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів

та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.

СК7 – Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

СК9 – Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН01 – Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв’язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

ПРН03 – Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.

ПРН07 – Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ПРН13 – Здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.

ПРН17 – Оволодіння навичками ефективною самостійною роботи (курсове та дипломне проектування) або у групі (лабораторні роботи, включаючи навички лідерства при їхньому виконанні); результативність роботи в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і академічну добросесність.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оці- нюван ня
6 семестр				
Змістовий модуль 1. Система менеджменту організації				
Тема 1. Вступ до менеджменту. Організація як об’єкт управління.	2/2	Вміти визначати та описувати характеристики організації, виявляти чинники впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. Розуміти зміст та	Підготовка доповідей, рефератів, презентацій до семінарського заняття. Виконання практичного завдання, самостійної роботи в elearn.	15
Тема 2. Закони, закономірності, принципи та функції менеджменту	4/4	вміти визначати функціональні сфери діяльності організації та зв’язки між ними. Знати закони і закономірності менеджменту, розуміти різницю між ними та		10
Тема 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень.	4/4	взаємозв’язок, вміти їх виявляти в управлінських ситуаціях. Володіти принципами менеджменту, вміти їх реалізовувати		20
Тема 4. Конфлікти та стреси як об’єкти управління.	2/2	Розуміти сутність процесу менеджменту, місце і роль у ньому функцій і методів менеджменту. Знати загальні та спеціальні функції менеджменту; економічні,		5
Тема 5. Відповідальність та етика у	3/3			10

менеджменті.		<p>організаційно-розпорядчі, соціально-психологічні методи менеджменту. Вміти розрізняти та встановлювати взаємозалежність між загальними і спеціальними функціями менеджменту. Знати сутність управлінських рішень, основні теорії і підходи до прийняття управлінських рішень, концепції прийняття рішень. Вміти поділити управлінський процес на етапи, обґрунтувати та вибрати технологію і методи творчого пошуку й обґрунтування управлінських рішень в підприємствах АПК. Розуміти сутність понять конфлікти і стреси. Знати основні методи управління конфліктами й стресами, вміти їх використовувати. Розуміти поняття етики і відповідальності в менеджменті підприємств АПК, роль соціальної відповідальності менеджменту, культурно-етичних принципів управління. Знати правила ділової етики.</p>		
Завдання для самостійної роботи до модуля 1				10
Тест до модуля 1				30
Разом за змістовим модулем 1				100
Змістовий модуль 2. Теоретичні аспекти інженерного лідерства				
Тема 6. Інженерне лідерство як суспільний феномен.	3/3	<p>Розуміти основні теоретичні аспекти лідерства. Знати основні поняття лідерства, його види та значення; еволюцію теорій лідерства; види та характеристику стилів лідерства; особливості формування лідерського потенціалу та індивідуального розвитку навиків лідера, його влади. Вміти розрізняти, хто в колективі володіє лідерськими якостями; здійснювати порівняння зарубіжного та українського досвіду</p>	<p>Підготовка доповідей, рефератів, презентацій до семінарського заняття. Виконання практичного завдання, самостійної роботи в elearn.</p>	10
Тема 7. Розвиток теорій лідерства.	2/2			10
Тема 8. Лідер як особистість.	4/4			15
Тема 9. Діяльність лідера в команді.	4/4			15
Тема 10. Лідерська етика.	2/2			10

	<p>формування теорій лідерства; визначати на практиці, який стиль лідерства властивий певній особистості та яким чином відбувається розвиток її лідерських якостей; виокремлювати владу лідера в колективі організації АПК. Розуміти роль та значення діяльності лідера в колективі. Знати роль лідера в команді, його місце у вирішенні конфліктних ситуацій; процес підготовки лідера до публічного виступу; види та особливості лідерської етики; роль лідера в стресових ситуаціях. Вміти виокремлювати лідера в команді; використовувати етику лідерства на практиці та управляти стресом в різних ситуаціях.</p>	
Завдання для самостійної роботи до модуля 2		10
Тест до модуля 2		30
Разом за змістовим модулем 2		100
Всього за навчальну роботу	$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ1} + R_{ЗМ2})}{2}$	70
Підсумкова атестація (екзамен)		30
Всього за курс	$R_{ДИС} = R_{НР} + R_{АТ}$	100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладачів, які забезпечують курс, за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових контрольних робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Балановська Т. І., Гоголюя О. П., Кубицький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. *Управління організацією: навчальний посібник*. Київ: ФОП Ямчинський О. В., 2021. 464 с.
2. Балановська Т. І., Троян А. В., Драмарецька К. П. *Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основи менеджменту, маркетингу та підприємництва» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальність 133 «Галузеве машинобудування», спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»*. Київ: ЦП «Компринт», 2020. 261 с.
3. Білорус Т. В. *Практикум з менеджменту: навчальний посібник*. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
4. Бірюченко С. Ю., Бужимська К. О., Бурачек І. В. *Менеджмент: Підручник / під заг. ред. Т. П. Остапчук*. Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
5. Гавриш О. М., Драмарецька К. П., Добрівська М. В., Аксентюк М. М., Восколупов В. В., Голік В. В. *Лідерство: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент*. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 515 с.
6. Гавриш О. М., Драмарецька К. П., Троян А. В., Вакуленко В. Л., Власенко Т. О. *Методичні вказівки з дисципліни «Лідерство, управління комунікаціями та командною взаємодією» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент»* Київ, 2023. 302 с.
7. Краснокутська Н. С., Нащекіна О. М., Замула О.В. та ін. *Менеджмент: навч. посіб.* Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
8. Скібіцький О. М. *Лідерство та стиль роботи менеджера : навч. посіб.* Київ : ЦУЛ, 2019. 192 с.
9. *Менеджмент. Навчальний посібник / А. М. Балашов, Г. Є. Мошек, А. С. Соломко, Ю. О. Соломко, М. В. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, С. П. Сердюк; заг. редакція проф. Балашова А. М. та проф. Мошека Г. Є.* Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 646 с.
10. *Менеджмент: Підручник / С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська, І. В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т. П. Остапчук*. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
11. *Менеджмент: навчальний посібник / [Храпкіна В. В., Гуменна О. В., Романченко Н. В. та ін.]; за заг. ред. К. В. Пічик, В. В. Храпкіної; Національний університет «Києво-Могилянська академія»*. Київ: Києво-Могилянська академія, 2021. 459 с.
12. *Менеджмент організації. Теорія та практика: навч. посіб. XXI ст. / [авт.: Г. Є. Мошек, В. Л. Федоренко, О. В. Коваленко, М. В. Ковальчук, А. С. Соломко, В. Е. Зельдіч, Г. П. Сиваненко]*. Київ : Ліра-К, 2019. 808 с.
13. Мостенська Т. Л., Новак В. О., Луцький М. Г., Ільєнко О. В. *Менеджмент: підручник*. 2-ге вид. Київ : Кондор, 2021. 757 с.

14. Основи менеджменту. Теорія і практика: навчальний посібник/ Г. Є. Мошек, І. П. Миколайчук, Ю. І. Палеха, Ю. В. Поканевич, А. С. Соломко, О. В. Коваленко, Н. В. Коваленко, В. С. Ціпуринда, Г. П. Сиваненко, О. І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г. Є. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 528 с.

15. Рудь В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.

16. Havrysh O., Dramaretska K. Leadership : textbook for students of higher education of the first (bachelor) level of specialty 073 Management. Kyiv : TsP "KOMPRYNT", 2022. 458 p.

Допоміжні

1. Адієс І. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. Київ: Наш формат, 2019. 304 с.

2. Вербовська Л. С., Боднар Г. Ф., Микитюк Н. Є. Технології лідерства в організації: конспект лекцій. Івано-Франківськ : Вид-во «ІФНТУНГ», 2021. 80 с.

3. Войтко С. В., Мельниченко А. А. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2021. 194 с.

4. Гоголя О. П., Харченко Г. А. Практикум з менеджменту: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 073 «Менеджмент» та 075 «Маркетинг». Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 428 с.

5. Кононець М. О. Психологія лідерства: навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Винославської. Київ: КВІЦ, 2020. 252 с.

6. Лідерство та команда в публічному управлінні: конспект лекцій / укл.: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 175 с.

7. Марченко О. М. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 223 с.

Інформаційні ресурси

1. Гавриш О. М., Драмарецька К. П. Роль лідера при управлінні організаційними змінами в підприємстві. *Біоекономіка і аграрний бізнес*. 2022. Том 13. № 3. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/16557>.

2. Гавриш О. М., Драмарецька К. П., Грозівський М. С. Роль корпоративної культури у мотивації персоналу підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=5>.

3. Гавриш О. М., Зоргач А. М. Вплив лідера на управління конфліктами в колективі підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. № 4. С. 239–244. URL: <http://ujae.org.ua/vplyv-lidera-na-upravlinnya-konfliktamy-v-kolektyvi-pidpryyemstva/>.

4. Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека імені В.Г. Заболотного. URL: <http://www.dnabb.org/>

5. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <https://dntb.gov.ua/>

6. DGLibrary - Цифрова бібліотека НУБіП України. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/home>